

"Todos los seres humanos nacen libres e iguales en dignidad y derechos (...)" Art. 1 de la Declaración Universal de los DD HH
"Tots els éssers humans naixen lliures i iguals en dignitat i drets (...)". Art. 1 de la Declaració Universal dels DD HH

Queixa 2501168

Matèria Serveis públics i medi ambient

Assumpte Inactivitat municipal davant de denúncies per contaminació acústica

RESOLUCIÓ DE CONSIDERACIONS A L'ADMINISTRACIÓ

1 Tramitació de la queixa

1.1. El 17/03/2025 la persona promotora de l'expedient va interposar una queixa en la qual manifestava la seua reclamació per la inactivitat en què està incorrent l'Ajuntament de Teulada davant de les denúncies que ha presentat en l'esmentada administració local per les molèsties que està patint per contaminació acústica; en un primer moment, per les obres executades en un immoble contigu a aquell on residix i, en l'actualitat, pel funcionament de l'activitat d'hostaleria que s'hi ha començat a realitzar.

En l'escrit de queixa presentat, l'interessat realitza una exposició dels fets que fonamenten la seua reclamació. Es remet a l'Ajuntament de Teulada una còpia d'este escrit, així com dels documents que l'acompanyen. Hem de destacar que l'interessat feia referència als diversos escrits que havia presentat davant de l'administració local esmentada per a exposar les seues reclamacions i, especialment, a l'últim dels escrits presentat en data 14/12/2024 (número de registre d'entrada 2024-E-RE-10156) i la reiteració, de 15/03/2025, en el qual sol·licita l'emissió d'una resposta expressa a este.

Sobre això, l'interessat exposa en el seu escrit de queixa el següent:

Per part de l'afectat i sotasignat es produïren diverses comunicacions amb el propietari del local d'hostaleria sense obtenir-ne cap resultat respecte als sorolls i es procedeix a enviar una nova instància a l'Ajuntament, com a responsable de l'emissió de llicència d'obertura d'un local que no compleix els requisits ni la normativa en matèria de soroll/vibracions, etc. així com de l'obligat compliment de l'adequació del local en matèria de contaminació acústica una vegada iniciada l'activitat

(...)

Davant d'aquesta petició a l'Ajuntament ja no s'ha tingut cap resposta per part del mateix i es procedeix a l'emissió d'un recurs d'alçada, presentat amb data 15/03/2025, per tal que es resolga aquesta petició i es procedisca a la resolució de les molèsties generades per la no-verificació del degut compliment de condicions per a l'emissió de llicències en locals d'oci-restauració

1.2. El 20/03/2025, admesa la queixa a tràmit, es va requerir a l'Ajuntament de Teulada que remetera al Síndic de Greuges un informe, per a la qual cosa se li va concedir el termini d'un mes, sobre «la resposta donada a la persona interessada; si esta no s'hi haguera produït encara, ens oferirà informació sobre les causes que han impedit complir amb l'obligació de respondre als escrits presentats i les **mesures adoptades per a remoure estos obstacles**, amb indicació expressa de la previsió temporal existent per a procedir a l'emissió de la citada resposta».

Així mateix, sol·licitàvem que ens informara sobre «les mesures adoptades per a contrastar les molèsties denunciades per l'interessat i, si es confirmen, sobre les mesures implementades per a pal·liar els sorolls que s'estan produint, en l'exercici de les competències que li corresponen en matèria de prevenció davant de la contaminació acústica».

1.3. Transcorregut el termini d'un mes, no s'ha rebut l'informe requerit a l'Ajuntament de Teulada ni consta que s'haja sol·licitat l'ampliació del termini per a emetre'l, per la qual cosa esta institució no ha pogut contrastar els fets denunciats per l'autor de la queixa, de manera que resulta forçós partir de la seua veracitat i de la passivitat municipal a l'hora tant d'oferir una resposta expressa, congruent i motivada als diversos escrits presentats per la persona interessada, com d'adoptar les actuacions necessàries per a investigar les molèsties denunciades per esta i implementar les mesures correctores que calguen per a erradicar aquells sorolls i altres molèsties que infringen les condicions imposades per la normativa mediambiental aplicable.

2 Conclusions de la investigació

El present expedient de queixa es va iniciar per la possibilitat que s'haguera vulnerat el dret de la persona interessada per tal que les administracions públiques tracten els assumptes que l'afecten en un termini raonable, en el marc del dret a una bona administració, així com al gaudi d'un habitatge digne i un medi ambient adequat (articles 9, 16 i 17 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana).

Com s'ha assenyalat amb anterioritat, l'Ajuntament de Teulada no ha aportat cap informació sobre l'objecte de la reclamació de la persona interessada i, per això, hem de partir de la veracitat de les al·legacions formulades per esta quan assenjala que no ha obtingut una resposta als escrits presentats (en particular, els últims escrits de dates 14/12/2024 i 15/03/2025) malgrat el temps transcorregut des de llavors; així com que no s'han adoptat les actuacions necessàries per a investigar les molèsties denunciades per la persona interessada i implementar les mesures correctores que calguen per a erradicar aquells sorolls i altres molèsties que infringen les condicions imposades per la normativa mediambiental aplicable.

Una vegada analitzat l'expedient de queixa, estímem que són dos les qüestions que s'hi sotmeten a la nostra consideració, tal com s'ha indicat. D'una banda, la falta de resposta als escrits que la persona interessada ha presentat en relació amb el problema que patix; en segon lloc, la inactivitat de l'Administració a l'hora d'adoptar mesures per a investigar les molèsties que s'han denunciat i actuar amb fermesa i determinació davant d'aquelles que queden constatades.

Començant per esta última qüestió, hem de recordar que l'article 12 de Llei 7/2002, de 3 de desembre, de protecció contra la contaminació acústica, estableix que «cap activitat o instal·lació transmetrà a l'ambient exterior nivells sonors de recepció superiors als indicats en la taula 1 de l'annex II en funció de l'ús dominant de la zona».

Per tal d'evitar les molèsties acústiques causades injustament als veïns afectats, els articles 84 i 85 de la Llei valenciana 6/2014, de 25 de juliol, de prevenció de la contaminació i qualitat ambiental, estableix que, prèvia audiència a l'interessat, es podrà declarar la clausura i el tancament del local, així com requerir l'adopció de mesures correctores que eviten les molèsties.

En semblants termes, l'article 62 de la Llei valenciana 7/2002, de 3 de desembre, sobre protecció contra la contaminació acústica, habilita l'Ajuntament per a ordenar la suspensió immediata del funcionament de la font pertorbadora fins que siguen corregides les deficiències existents.

Per part seua, l'article 54 (Actuació inspectora) de la norma analitzada estableix que la facultat inspectora de les activitats subjectes a esta llei correspon als ajuntaments i als diferents òrgans de l'Administració autonòmica competents per raó de la matèria.

Cal tindre en compte, finalment, que l'article 43 de la Llei 14/2010, de 3 de desembre, d'espectacles públics, activitats recreatives i establiments públics assenyala que els òrgans competents de l'Administració de la Generalitat o dels ajuntaments, quan concórrega algun dels supòsits d'urgència o protecció provisional dels interessos implicats previstos en l'article 44 d'esta llei, i abans d'iniciar el preceptiu procediment sancionador, podran adoptar alguna de les mesures provisionals següents:

- a) La suspensió de la llicència o autorització de l'activitat.
- b) Suspensió o prohibició de l'espectacle públic o activitat recreativa.
- c) La clausura del local o establiment (...)

A continuació, l'article 44 concreta les situacions en què es poden adoptar estes mesures i estableix, entre altres casos, l'existència de risc greu o perill imminent per a la seguretat de persones o béns, incompliment greu de les condicions sanitàries i d'higiene, així com quan les activitats se celebren en locals o establiments que no tinguen les llicències necessàries o les autoritzacions preceptives; aspecte que s'ha argumentat per la persona interessada en el seu escrit de queixa.

Arribats a este punt, convé recordar que les molèsties acústiques, com ja ha tingut ocasió d'afirmar el Tribunal Constitucional, en les sentències de 23 de febrer de 2004 i de 24 de maig de 2001, generen conseqüències perniciosos per a la salut de les persones que afecten greument la seua qualitat de vida:

En efecto, el ruido puede llegar a representar un factor psicopatológico destacado en el seno de nuestra sociedad y una fuente permanente de perturbación de la calidad de vida de los ciudadanos. Así lo acreditan, en particular, las directrices marcadas por la Organización Mundial de la Salud sobre el ruido ambiental, cuyo valor como referencia científica no es preciso resaltar. En ellas se ponen de manifiesto las consecuencias que la exposición prolongada a un nivel elevado de ruidos tienen sobre la salud de las personas (v. gr., deficiencias auditivas, apariciones de dificultades de comprensión oral, perturbación del sueño, neurosis, hipertensión e isquemia), así como sobre su conducta social (en particular, reducción de los comportamientos solidarios e incremento de las tendencias agresivas).

Desde la perspectiva de los derechos fundamentales implicados, debemos emprender nuestro análisis recordando la posible afección al derecho a la integridad física y moral. A este respecto, habremos de convenir en que, cuando la exposición continuada a unos niveles intensos de ruido ponga en grave peligro la salud de las personas, esta situación podrá implicar una vulneración del derecho a la integridad física y moral (art. 15 CE). En efecto, si bien es cierto que no todo supuesto de riesgo o daño para la salud implica una vulneración del art. 15 CE, sin embargo cuando los niveles de saturación acústica que deba soportar una persona, a consecuencia de una acción u omisión de los poderes públicos, rebasen el umbral a partir del cual se ponga en peligro grave e inmediato la salud, podrá quedar afectado el derecho garantizado en el art. 15 CE.

Així les coses, no ens cansem de repetir que els tribunals de Justícia han declarat reiteradament que els sorolls incidixen perniciosament sobre el dret fonamental a la inviolabilitat del domicili (art. 18.1 de la Constitució) i els drets constitucionals a la protecció de la salut (art. 43), a un medi ambient adequat (art. 45) i a un habitatge digne (art. 47), per la qual cosa resulta totalment ineludible la seua ferma protecció per part dels poders públics (per totes, les sentències del Tribunal Constitucional de 24 de maig de 2001 i de 23 de febrer de 2004, i sentències del Tribunal Suprem de 23 de febrer de 2001, 26 d'abril de 2003, 19 d'octubre de 2006, 12 de novembre de 2007, 13 d'octubre de 2008, 5 de març de 2012, 17 de desembre de 2014, 13 de juny de 2017 i 31/10/2019).

Conseqüència del que s'ha exposat és que, si es presenta una denúncia pel funcionament irregular d'una activitat (o prèviament, per la realització de les obres necessàries per al condicionament dels locals), l'Ajuntament ha d'analitzar amb deteniment esta reclamació i adoptar, amb determinació i rapidesa, totes les actuacions que calguen per a investigar els fets molestos citats i imposar les mesures correctores que siguen menester per a erradicar aquelles infraccions de la normativa en matèria de prevenció de la contaminació acústica que queden constatades, garantint amb això la compatibilitat entre l'exercici de l'activitat i l'efectivitat dels drets al descans, la salut i el gaudi d'un habitatge digne i un medi ambient adequat dels veïns afectats.

El que no té cabuda, de cap manera, és la inacció municipal davant d'una denúncia.

Iniciats els expedients oportuns, cal recordar que l'article 21 (Obligació de resoldre) de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, és clar quan assenyala que «l'Administració està obligada a dictar una resolució expressa i a notificar-la en tots els procediments, siga quina siga la seua forma d'iniciació».

També és necessari recordar que l'article 138 de la Llei 8/2010, de 23 de juny, de règim local de la Comunitat Valenciana és clar quan reconeix a la ciutadania el dret a «obtindre resolució expressa de totes les sol·licituds que formulen en matèries de competència de les entitats locals».

En relació amb la segona de les qüestions plantejades per l'expedient de queixa (falta de resposta als escrits presentats per la persona interessada), som conscients que l'article 62.5 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques és clar quan assenyala que la presentació d'una denúncia no conferix al denunciant, per si sola, la condició d'interessat en el procediment. No obstant això, també cal concloure que la norma no exclou esta possibilitat.

El precepte, en este sentit, es limita a assenyalar que la posició d'interessat en el procediment administratiu no pot nàixer (com assenyala el precepte “per si sola”) del fet d'haver presentat la denúncia, però això no exclou que el denunciant, en virtut d'unes altres circumstàncies, puga ser titular d'un dret o d'un interès legítim que es puga veure afectat per la decisió que es prenga en este procediment, en el sentit de l'article 4 de la mateixa Llei 39/2015.

Expressat en altres termes, serà la presència o l'absència d'alguna de les circumstàncies que preveu l'article 4 de la Llei, la que conferisca al denunciant la condició d'interessat en el procediment, i no la mera presentació de la denúncia.

En conseqüència, un denunciant no és interessat només pel fet de presentar una denúncia, però presentar una denúncia no exclou la possibilitat que el denunciant pugui ser interessat en el procediment. Per a resoldre esta qüestió haurà d'analitzar-se la posició del denunciant en relació amb l'objecte del procediment i determinar si, en el sentit marcat per l'esmentat article 4 de la Llei, posseeix en relació amb este un dret o interès legítim.

Com assenyala molt gràficament en este sentit la Sentència del Tribunal Suprem de 28 de gener de 2019 (STS 419/2019), «como regla general, el denunciante, por el simple hecho de su denuncia, no tiene interés legitimador para exigir la imposición de sanciones, sean pecuniarias o de otro tipo (...). Este principio general no implica, sin embargo, que el denunciante carezca legitimación en todos los casos, pues la tendrá cuando, además de ser denunciante, sea titular de un interés legítimo».

En el present cas, en què el denunciant exposa que es van fer unes obres que generaven sorolls molestos i, amb posterioritat, s'ha iniciat l'exercici d'una activitat molesta que l'afecta personalment com a veí, és evident que el promotor de l'expedient, a més de denunciant, és interessat en virtut del que es preveu en l'article 4 de la citada Llei 39/2015.

Com que és interessat en el procediment iniciat a causa del seu escrit de denúncia, posseeix els drets que reconeix l'article 53 de la Llei 39/2015 als interessats (especialment, el dret a conèixer, en qualsevol moment, l'estat de la tramitació dels procediments i el dret a accedir i a obtenir còpia dels documents continguts en els procediments).

Així mateix, hem de recordar que l'article 40 de la Llei 39/2015 és clar quan indica que «l'òrgan que dicte les resolucions i els actes administratius els notificarà als interessats els drets i interessos dels quals siguen afectats per aquells, en els termes que preveuen els articles següents».

Per a concloure, hem de recordar que l'article 9.2 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana reconeix que «tots els ciutadans tenen dret que les administracions públiques de la Generalitat tracten els seus assumptes de forma equitativa i imparcial, i en un termini raonable».

Conducta de l'Administració

L'article 39.1.a) de la Llei 2/2021, de 26 de març, del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana, estableix el següent:

Es considerarà que hi ha falta de col·laboració amb el Síndic de Greuges quan, en els terminis establits per a això, es produïsquen els fets següents:

a) No es facilite la informació o la documentació sol·licitada (...).

L'Ajuntament de Teulada encara no ha remès a esta institució l'informe requerit amb data 20/3/2025; per tant, ha incomplert el termini legal màxim d'un mes (article 31.2 de la citada Llei 2/2021).

Si l'Ajuntament de Teulada es nega a col·laborar amb el Síndic de Greuges, es farà constar en les resolucions que posen fi al procediment, així com en els informes anuals, especials i extraordinaris que emeta el Síndic de Greuges davant de les Corts Valencianes, i en este cas s'indicarà també la identitat de les persones responsables.

La persistència en les actituds obstaculitzadores que derive en un comportament hostil o sistemàticament entorpidor de les investigacions dutes a terme pel Síndic de Greuges, donarà lloc a un informe especial de caràcter monogràfic, en el qual s'identificaran les autoritats i el personal que siguen responsables del que ha succeït.

3 Consideracions a l'Administració

Per tot això, formulem a l'**Ajuntament de Teulada** les consideracions següents:

1. **RECORDEM EL DEURE LEGAL** de contestar en el termini legalment establert, expressament i motivadament, tots els escrits que les persones interessades presenten davant d'eixa administració pública, d'acord amb el que es preveu en l'article 21 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques i la legislació concordant, en el marc del dret a una bona administració
2. **RECOMANEM** que, si no ho haguera fet ja, emeta una resposta expressa, congruent i motivada als escrits presentats per la persona interessada (en particular, als últims escrits presentats en dates 14/12/2024 i 15/03/2025), que aborde i resolga totes i cada una de les qüestions que s'hi exposen i que se li notifique la resolució que s'adopte amb expressió de les accions que pot exercir en cas de discrepància amb el seu contingut.
3. **RECOMANEM** que, en el marc de les competències inspectores que li corresponen, s'adopten amb rapidesa i determinació totes les mesures que siguen necessàries per a determinar la realitat de les molèsties que s'han denunciat per la persona interessada per la contaminació acústica derivada del funcionament de l'activitat de referència.
4. En el cas que es constate la realitat d'estes molèsties, **RECOMANEM** que, en el marc de les seues competències, adopte totes les mesures que siguen menester per a erradicar-les i aconseguir el respecte ple dels drets del promotor de la queixa i dels altres veïns afectats.
5. **RECORDEM EL DEURE LEGAL** de col·laborar amb el Síndic de Greuges, facilitar-li la informació sol·licitada i contestar a les recomanacions, els suggeriments o els recordatoris de deures legals efectuats.

Segons la llei que regula esta institució, les administracions a les quals van dirigides les nostres consideracions estan obligades a enviar-nos, en el termini màxim d'un mes, un informe on manifestaran si accepten estes consideracions. Si les accepten, hauran d'indicar les mesures que adoptaran per a complir-les. Si no les accepten, hauran de justificar la seua resposta.

Finalment, esta Resolució es notificarà a totes les parts i es publicarà en www.elsindic.com/va/actuacions.

Ángel Luna González
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana